

Uredništvo:

Schillerjeva cesta šte. 3,
dvorišču, I. nadstropje.

Rokopisi se ne vračajo.

List izhaja vsak dan razun nedelj in praznikov ob 4. uri popoldne.

Sklep uredništva ob 11. uri dopoldne.

Nefrankirani dopisi se ne sprejemajo.

Anonimni dopisi se ne uvažujejo.

NARODNI**DNEVNIK****Upravništvo:**

Schillerjeva cesta šte. 3.
Naročnina znaša za avstro-

ogerske dežele:

celoletno . . . K 25—

polletno . . . K 12-50

četrtletno . . . K 6-80

mesečno . . . K 2-10

Za Nemčijo:

celoletno . . . K 28—

za vse druge de-

žele i. Ameriko K 30—

Naročnina se pošilja vnaprej.

Za oglase (inzerate) se

plačuje od četrstopne

petit vrste po 12 h, za

večkrat natis primeren

popust.

Posamezna šte. stane 10 h.

Št. 155.

Telefonska številka 65.

Celje, v torek, 12. julija 1910.

Čekovni račun 48.817.

Leto II.

Eno, dve besedi o „Slovenski Straži“.

Današnji klerikalni listi so polni bobnečih in bahavih poročil o včerajšnjih ustanovah podružnic »Slov. Straže«. Naša javnost sprejema resignirano te puhle klerikalne fraze in gre preko njih na dnevni red — saj dobro ve, da dosežejo naši klerikalci s pomočjo farovžev, vere in liberalne lenobe politične uspehe k večjemu doma — izven Slovenije pa so ti uspehi precej problematični. Lahko bi tudi zapisali dva, tri stavke o »uspehu« zadnje vseučiliške obstrukcije na Dunaju, pa je menda bolje, da molčimo. . . Stvar se bo sodila sama, ko dozori.

Ne zdi se nam torej vredno in potrebno zavračati in pribijati neokusnega pretiravanja klerikalnih listov o nedeljskih shodih, pretiravanja, ki vzbude poznavalcu naših socialnih in gospodarskih razmer le sarkastičen nasmeh. Gotovo se ne motimo, ako trdimo, da udeleženci klerikalnih nedeljskih shodov niti zdaleč niso čutili ali pojмили globoko utemeljene potrebe po narodni obrambi. Za to je narodna vzgoja med nami še vse premala in preslaba in klerikalci so doslej dosledno odriivali one, ki so jo hoteli v ne-sebičnem idealizmu in iz ljubezni do skupnosti povečati. Saj je znano Mahničovo mišljenje o nacionalizmu in če danes klerikalci govore in pišejo drugače, se godi to edino iz strahu in političnega nasprotstva do slovenskih nacionalcev.

Množica je šla predvčerajšnjim na shode, ker so jo poklicali in tja komandirali duhovniki. Ljudje so imeli čisto pravičen občutek, da se gre za novo trdnjavo svete vere alias politikujoče cerkve na Slovenskem. Oni sicer niso čitali pravil »Slovenske Straže« in ne vedo za zamotane poti klerikalne politike; ali to vedo, da gre za žepce duhovnih očetov, za strankarske klerikalne blagajne in za razširjanje »dobrega katoliškega časopisja«. Ljudske šole itak vzdržuje na mejah Ciril-Methodova družba in nikdo ji ne more očitati, da bi ne cvetelo katolištvo v njih — saj poučujejo šolske sestre in nam vzgajajo dobre vojščake in vojščakinje Kristusove. Ako so na zemlji nekoliko manj izobraženi in manj slovenski, kaj to de! Saj je sam presvetli vladika A. M. Slomšek zapisal v Soboti, da bomo v nebesih vsi peli v angeljskem jeziku in ne morda nemški ali slovenski. In — kdo bi se ne vzgajal in pripravljaj edino le za to nebeško veselje?

Ne obsojamo nepoučenega ljudstva, ki se je dalo klerikalcem — samo za shode ali za par grošev — ujeti, obsojati je treba tiste klerikalne inteligente, pardon koritarje, ki ne povedo jasno in odkrito, kaj nameravajo. Na shodih govore o narodni obrambi — dobro vedo, da jih za vsak slučaj štiti pravila »Slov. Straže« — med štirimi stenami pa o tem, kako razdeliti od ljudstva težko darovane in zaslužene krono v strankarske in osebne svrhe. To je tista ogavna slika političnega zapeljevanja in korupcije. Gospoda, pravite, da ste močni; torej le z odprtim vizirjem na bojno plan! Ali pa si mislite,

da je samoohranjalna sila našega ljudstva večja ko vcepljeni klerikalizem? Z umetnim navdušenjem in veliko lažjo se je torej začelo delati za »Slovensko Stražo«, zato stvar ne bode imela teka. Nam se ni treba prav nič razburjati; vsak razsoden človek na Slovenskem ve, koliko je na uri in se bode potem ravnal. Ako pa polnijo nerazsodni kmetje in devičarice fajmoštrovo malho za »obmejne Slovence« — moramo sicer kot odkritosrčni prijatelji ljudstva to dejstvo obžalovati, a zabraniti ga ne moremo. Naj se ljudstvu zreže še ostala koža s hrbta — potem bode že spoznalo, kje ga peče in križalo bo svoje »prijatelje« po farovžih in klerikalnih posojilnicah.

Kulturni boj v romanskih zemljah.

Romani se probujajo izza dolgočrajnega sna. — Vročekrvni Španci se pripravljajo na kulturni boj, potem katerega bi radi enkrat za vselej pometli s stoletnimi tradicijami, ki so zasušile široke mase ljudstva in jim zabranjevale pot do pravega napredka. Zares, težak bode ta boj in ne moremo že naprej reči, kdo da zmaga, ali s konzervativci združeni klerikalci ali pa liberalni elementi. Dandanes ne služi več tako slepo dinastija Vatikanu, okoliščina, ki gotovo slabi moč cerkve in plutokracije aristokracije. Najsi bi bil današnji špan. kralj Alfonz XIII. liberalnega mišljenja ali ne, gotovo je, da si ne išče več svetovalcev svojih v vrstah uslužbencev Vatikanu; saj uvideva kralj, da so se njegovi predniki ravno radi tega, ker so zbirali na dvoru svojem različne kardinale, škofe in predstojnike duhovniških družb, odtujili ljudski masi. Odtod tudi ona nervozna republikanska agitacija, ki si je ravno med nižjimi sloji utrdila svoje pozicije. Ljudstvo je izgubilo zaupanje v monarhijo, kajti slednja je podpirala vedno težnje duhovniške kaste; a tudi delavstvo in inteligenca so prešli v republikanski tabor in celo v srednjih slojih se množi število republikancev. Pri nižjih slojih najde cerkev oporo samo v onih vrstah, ki so od njih odvisni in to število je baje precej majhno! Na liberalni strani so torej pozicije precej utrjene! Na drugi strani pa ima tudi sovražnik vsega tamkajšnjega svobodnega gibanja — rimsko katoliška cerkev — precej krepko ozadje; težko bode izvajati boj v zemlji, ki že stoji od stoletij sem pod nadvlado duhovščine in menihov in precej energije bode treba z liberalne strani, preustrojiti nekdanjo rimsko provincijo v svobodno zemljo! Moč stoletnih tradicij, gmočni interes domačega plemstva in plutokracije otežkočuje boj za svobodo. Markiz Camillas, vojvodinja Bailenska in druge aristokracijske dame naznanjajo Canalejevemu ministerstvu križarsko vojsko. Saj si hoče ta aristokracijska kasta ohraniti svoje pozicije, ki jih je imela za časa konzervativnega režima, za dobe torej, ko je bil ves vpliv v njihovih rokah. Časi se izpreminjajo. V sedanjem kulturnem boju stoji ljudstvo na strani liberalnega ministerstva. Začetkom t. m. (4. VII.) se je

vršil v Madridu velik protiklerikalni meeting, katerega aranžerji so bili tamkajšnji socialisti in republikanci. Dva kilometra dolgega spreveda so se udeležile ženske iz vseh slojev družbe, nadalje liberalni republikanski in socialistični voditelji kot Moret, Perez Galdos, Sol y Ortega, Azkarate a Pablo Iglesias in drugi. Pri Castelarovem (španski državnik in pisatelj) spomeniku so se demonstranti razšli. Red je bil vzoren. Tudi drugod so se vršili protiklerikalni shodi, ki so potekali mirno in za tamkajšnje vročerkvno ljudstvo povsem častno; samo v Sevilji je prišlo med konservativci in radikali do boja. Bojno mišljenje nam daje torej najboljši up za zmago liberalnega režima. Zares, dozdeva se, da ni Francisco Ferrer Guardijeva kri, ki je bil kot nedolžna žrtev tedanje jezuitske španske vlade lani ustreljen, tekla zastoni.

Košček kulturnega boja smo imeli ali bolje rečeno imamo tudi v Italiji. Tudi tamkaj se svita. Na krmilu je napredno ministerstvo Luzzattijevo. V ospredju stoji predloga vlade glede reforme šolskega zakona. Cilj vladne predloge je bil, omejiti analfabetizem, o katerem se je lani v Padovi ministerski predsednik izrazil, da obvlada celo Italijo. Na Benečanskem n. pr., ki se smatra kot najbolj kulturna provincija Italije, imajo nekateri kraji od 60—70 odstotkov analfabetov. Sedanjo vladno predlogo glede preosnovitve šolskega zakona je prejelo Luzzattijevo ministerstvo že od prejšnje vlade. Analfabetizem se naj omeji potom podržavljenja šol. Zato je predlagala vlada ustanavljanje novih državnih ljudskih in nadaljevalnih šol in zvišanje učiteljskih plač, katero je v Italiji prepotrebno; glavna točka pa vsebuje pasus: občinam se odvzame pravica skrbeti za šole, kar hoče odslej vnaprej storiti državna uprava. Slednja omejitev šolske autonomije je bila laškim klerikalcem seveda zelo nemila, kajti različni ekspoziture Vatikanu, župnišča in dekanije, so imele odločen in mnogokrat odločujoč vpliv na šolstvo. Šolstvo se je v Italiji tako zanemarjalo, da se število lašk. analfabetov samo še lahko meri z onim na Ruskem in na Balkanu! Ni pač potreba še nadalje izgubljati besedi o tem, da je analfabetizem laškim klerikalcem dobrodošlo sredstvo za poneumnjevanje siromašnega ljudstva in da so bili klerikalci prvi, ki so napovedali vladni predlogi boj. Z njimi drže različni branitelji občinske samouprave, med katerimi se najde tudi »liberalce«; najbrže slednji niti ne vedo, katerim interesom da služijo, če na ta način branijo autonomijo občin. Pritisku teh »liberalcev« in klerikalcev se je vlada udala. Ponudila je opoziciji kompromis, potem katerega bi prišle v državno upravo samo šole onih občin, v katerih pride na sto glav več nego 20 analf. Kocem prejšnjega tedna je bila debata o tej vladni predlogi končana; usoda predloge je še sicer nezasigurana, pomenja pa na vsak način velik napredek za konzervativne laške razmere.

LISTEK.**Oče Kondelik in ženin Vejvara.**

Češki spisal Ignát Herrmann. —

Z avtorjevim dovoljenjem poslovenil Stanko Svetina.

Bilo je ob treh, ko se je Vejvara zopet pojavil. Prišel je z očetom in s sestro. Svidenje je bilo kratko in največ je skrbel za rodbino gospod Kondelik. Mati je bila gotova in se je sukala okoli Pepice, ki je z materino in tetino pomočjo oblačila v zadnji sobi svojo poročno obleko. Pred nekaj časa je odšla gospa Škrjančeva, frizerka, ki je celo uro delala in krasila nevestino moderno frizuro.

Slednjič se je prikazala Pepica. Vsa bela kakor vsaka nevesta, tudi v obraz je bila bleda. Stari gospod Vejvara jo je poznal sicer že po fotografiji, toda tako lepe si je ni predstavljal, kakor jo je našel sedaj v resnici. In bil je v velikanski zadregi, ko je Pepica prišla njegovo desnico in jo odkritosrčno poljubila. Ženina je to tako ganilo, da so mu solze stopile v oči. Srčno je želel, da bi zadovoljila njegovo izbira tudi njegovo rodbino in ves vesel je gledal očeta, katerega cela zunanost je kazala milo osuplosti.

»To je moja sestra, Pepica«, je predstavljal Vejvara.

Pepica je objela Vejvarovo Tončko, tudi že skoro nevesto in jo je srčno poljubila. Vejvari je poska-

kovalo srce. Ah, tak sesterski poljub je lepši od vseh besed.

»Sedaj bi že lahko oblekel »frak«, stari«, je zašepetala gospa Kondelikova soprogu.

»No, no, takoj ga oblečem — takoj. Dobro veš, da nisem rad stisnjen...«

Mojster je namreč imel na sebi še navadno suknjo. Polagoma pa je padala nanj tudi teža slavnostnega trenotka in trudil se je, da bi se kar najdalj časa ubranil.

»Kaj pa izvoščki, Fran«, se je približala Vejvari gospa Kondelikova. »Ali vedo, kaj in kako?«

»Da, mamica«, je pritrdil Vejvara. Po gospoda stavbenika Bečko in po gospoda svetnika Vonasko pojdejo naravnost — po Slavička tudi. Slaviček pa pripelje s seboj družico in voz pojde po gospoda flupnerja...«

Gospod Bečka je bil priča nevestina, gospod svetnik ženinova.

»Kaj pa malostranski?« se je spomnila gospa Kondelikova na rodbino Vejvarovega strica strugarja.

»Tudi ponje pojde voz naravnost od doma«, je odgovoril Vejvara. In je pristavil: »Morda niti ne pridejo vsi...«

Skoro bal se je malo, da bo njegovih sorodnikov nekoliko preveč.

»Kaj takega nam vendar ne bodo napravili!« je zaklicala gospa Kondelikova, kakor bi uganila Vejvarovo misel. »To bi bila huda!«

Ni bilo vzroka jeziti se. Malostranski so prišli prvi in vsi. Stariši in dekletci. Nastalo je pozdrav-

ljanje, stari Vejvara je objemal brata in gospo sva-kinjo, pristrčni pozdravi nečakinj, ki sta bili v začetku malo boječi. Toda kmalu je zmagala njih prava, prirojena narava in čez nekaj časa sta se smejali obe dekletci nekje v kotu kakor zvončki. Gospa Vejvarova ju je sicer krotila s strogimi pogledi, ki so pa le malo časa učinkovali.

Ob pol štirih so se pojavili skoro istočasno gospod Bečka, Vonasek in Slaviček. Slaviček se je komaj predstavil, pa je takoj hitel nazaj po stopnjicah, da bi privedel svojo družico.

»Kdo pa privede gospo Miškovo?« je vprašala gospa Kondelikova. »Obe ne moreta v en voz, si- cer bi si Malka pomečkala obleko...«

Moral se je napotiti Vejvara in je oddrčal v drugem vozu po družicino mater.

Sedaj, ko je teta Urbanova videla, da se vozijo vsi gosti, ji je bilo žal, da se ni po obedu pod kakršnokoli pretvezo vrnila domov. Tudi ponjo bi bili prišli, cela hiša bi bila pokonci. To je zamudila. Domov jo bodo najbrže odpeljali, toda to bo ponoči, ko je ne bo nihče videl.

Ob tri četrt na štiri so bili zbrani vsi gostje. Delovodja Jedlička, ki je bil povabljen kot reprezentant delavcev, je prišel peš. Ni pustil, da bi prišel ponj voz.

Na stanovanju je nastala gnječa. Drug drugemu so se ogibali in se zadevali.

Sedaj ni smel mojster Kondelik več čakati. Hitel je, da bi se oblekel v »frak« — čez nekaj trenotkov pojdejo v cerkev.

Mudil se je nekoliko dalj časa v spalnici in na-

Tovariši abiturijenti!

V teh resnih in za slovenski narod pomembnih časih stojite pred odločitvijo, katera ne bo vplivala samo na vašo bodočnost, ampak tudi na bodočnost naroda.

Visokošolsko dijaštvo je imelo nekdanj velik, mnogokrat odločevalen vpliv na tok narodove zgodovine in dijaštvo vseh drugih avstrijskih narodov igra veliko ulogo v njihovi zgodovini. Če pomislite na odločni nastop italjanskega dijaštva, katero je izsililo proti volji vlade pravno fakulteto, če pomislite na zaslombo, katero ima nemška radikalna misel pri pretežni večini nemškega dijaštva, če se spomnite zadnjih dogodkov v Lvovu, vam bo ta trditev takoj jasna.

Žalostno dejstvo je, da mi slovenski visokošolci nismo imeli nikdar niti trohe tega vpliva, da v svoji ponižnosti nikdar nismo vzbujali, zanimali, razburjali javnega mnenja. — Dogodki, važni za naš narod, važni za nas same — naše vseučiliško vprašanje — so šli preko naše glave, a mi smo molčali. Kriva temu molku je indolencija večine slovenskega dijaštva, naravnost brezobzirna malomarnost in brezdušnost v vseh vprašanjih, ki se ne tikajo svetega »Jaz« vsakega posameznika.

Brez upa na sedanjo generacijo se obračamo zopet in zopet na bodočo in na bodoče: pridite zopet enkrat v vseučiliška mesta kot mladeniči, dovzetni za ideale in cilje svojega naroda, ne več kot »zreli« možje, kateri žele svoje študije dovršiti kot neko neprijetno formalnost na poti do dobre in ugledne službe. — Kadar bo naša mladina zopet mladina z vročim in dovzetnim srcem, tedaj bodo dozorevali našemu narodu zlati sadovi.

»Sava«, društvo svobodomiselnih slovenskih akademikov na Dunaju, vas vabi v svoje naročje. Niso se izpolnila prorokovanja o njega skorajšnjem razpadu, morda nikdar ni bilo naše društvo tako potrebno, kakor letos in dokler ostane ta potreba, se nam ni treba bati konca.

Vabimo vas pa vse, kar vas ni tako oslabeled, da ste prodali ali prodajate svoje prepričanje za polno skledo, katera vas čaka pri sedanjih gospodarjih usode slovenskega naroda.

Ne bojte se naše svobodomiselnosti! Nihče ne bi bil mislil, da postane ta beseda psotka, ista beseda, ki je navduševala tisoče prednamcev, da so darovali za njo svoje blago in kri. Mi nismo nasprotniki vere našega naroda, nasprotni pa smo vsaki protipostavni in protinaravni sili, ki hoče svoje prepričanje — če je sploh prepričanje — vsiliti drugim, če ne gre drugače, pa na grmadi.

Ne bojte se naše starokopitnosti, kajti podobna je strahu v pravljici. Pristaši smo trdnega in enakomernega razvoja, kateri se mora opirati na preteklost, na tradicijo. Mi nečemo pretrgati zveze med nami in med dijaškimi časi, kateri so bili. Nečemo pa, da bi tradicionalna zveza postala vez, ki bi nas pridržala kakor okamenine v preteklosti. Prijatelji smo svežega, ostrega zraka in, če je treba tudi viharja, dobro došli, če ga prinesete s seboj! — Jdbor.

Vsa pojasnila daje: »Sava«, društvo svobodomiselnih slov. akademikov, Dunaj, VIII., Laudongasse 25.

Politična kronika.

SLOVENSKA OBSTRUKCIJA V GRADCU.

Naši klerikalci postajajo sumljivo nervozni kardarkoli se govori o slovenski obstrukciji v Gradcu. »Slov. Narod« je priočil pred kratkim brzojavko iz Celja, v kateri se je pozvalo klerikalce, naj vendar enkrat odločno in moško povedo, kaj je s tistimi famoznimi pogajanjimi z namestnikom Claryjem in nemškimi nacijonalcami v Gradcu, da bomo vedeli, ali se bo v jeseni obstruiralo ali ne, ker je očitno, da trpi cela dežela, posebno pa še gospodarsko slabši slovenski del vsled obstrukcije, ki jo je samolastno za-

čel dr. Benkovič in ki vsled klerikalne podkupljivosti ne obeta nobenega uspeha ne v narodnem ne v gospodarskem oziru. Da gospodarsko trpimo vsled obstrukcije v štaj. dež. zboru, je priznal celo posl. Roškar v drž. zboru dne 22. junija; ako smo torej mi isto pribili, smo po »Stražini« trditvi »podle in izdajalske duše«. No — in posl. Roškar? G. Gimperle mora prihodnjič malo bolj diplomatično pisati... Pred tednom so klerikalci pisali, da smo, ubogi »liberalci«, že čisto na tleh in da ne pomenimo sploh nič več; sedaj pa nam »Str.« naenkrat očita, da se bode slov. obstrukcija zato ponesrečila, ker smo »izpregli in onemogočili vsak pozitiven uspeh«. To je seve čudna logika! Vidite, bratje klerikalci, mi smo vam povedali že zadnjič, da smo le opozicija, ki ima pravico do glasne kritike tistega, kar zakrivi in zavozijo klerikalni voditelji... Zato se bode mo odslej mnogokrat videli pri kritiki — in če vam bo neprijetna, pa imate odprto pot, da tako storite kakor vam nasvetujemo mi in kakor je za narod prav. Korito ima svoje dobre pa tudi svoje neprijetne stvari — kaj ne, Tadžus Harergel?

K POLOŽAJU.

»Neue Freie Presse« poroča, da gre Bienenrth najprej k cesarju v Ischl, da mu poroča o zadnjih političnih dogodkih, potem pa na počitnice. Na Dunaj se vrne šele po 18. avgustu; potem začne s pripravami za bodoče parl. zasedanje; važno ulogo igra pri tem češki deželni zbor; tega se bode skušalo zganiti začetkom septembra. Zadnje dni so kurzirale vesti o razpustu državne zbornice; vendar jih sedaj po »Nemškonac. Koresp.« odločno dementira. — Iz Pulja poročajo jutranji listi, da je vlada poddržavila tamošnjo italjansko gimnazijo. — Dr. Šusteršič je v nekem polit. pogovoru izjavil, da ne bode postal za Bienenrtha usodno fakultetno temveč finančno vprašanje. Ta izjava je zelo zanimiva in bi lahko marsikaj sklepali iz nje...

BOROMEJEVA ENCIKLIKA NA OGERSKEM.

Budimpeštanski listi poročajo, da je kaloški nadškof Julij Varoš razglasil znano papežovo encliklo o sv. Karlu Boromeju, v kateri se žali protestante. Grof Khuen je izjavil na ta poročila, da mu uradno še ni ničesar znanega o tem objavljenju, ako bi pa kdo poskusil motiti konfesijonelni mir na Ogerskem, bode vsak tak poskus kar najodločnejše zavrnili.

UTRDBE OB SEVERNEM MORJU.

Nemčija namerava utrditi vse svoje severno obrežje in sicer od Nizozemskega pa vse do Jutlandije. Zlasti bodo prišli za utrdbе vpoštev otoki.

SOCIJALNO-DEMOKRATIČNI SHOD V SARAJEVU.

V nedeljo dopoldne se je otvoril tu II. kongres socialno-demokratične stranke v Bosni in Hercegovini. Popoldne se je vršil dobro obiskan shod, na katerem so govorili državni poslanec Nemec, Vinarski, Dimitrovič za Hrvate in Stepanovič za srbske socijalne demokrate iz Kraljevine. Danes dopoldne se je zavzel kongres proti slovanskemu kongresu v Sofiji. Vsi govorniki so obsojali slovanski kongres, češ, da to ni kongres slovanskih narodov, marveč samo kongres buržoazije. Nemec je ostro napadal dr. Kramára, češ, da ni opravičen nastopati v imenu češkega naroda, ki je pretežno socijalno-demokratičen(!). Podobno so v svojih govorih napadali slovanski kongres tudi že zgoraj navedeni zastopniki posameznih soc. dem. strank v slovanskih narodih.

PAPEŽEV NUNCIJ ODPOKLICAN Z DUNAJA.

Papežev nuncij na Dunaju, Granito di Belmonte, bo še tekom tega leta odpoklican z Dunaja, ker bo imenovan za kardinala. Odpoklic je posledica diferenc med njim in avstrijskim ministrom zunanjih zadev, grofom Aehrenthalom. — S tem, da se ga je tako dolgo pustilo še na njegovem mestu na Dunaju, je hotela papeževa kurija samo demonstrirati

proti Avstriji. Belmontov naslednik bo monsignor Arseno.

POSLANEC IVAN HRIBAR O POLITIČNEM POLOŽAJU.

Predvčerajšnjim se je vršil v Ljubljani dobro obiskan shod narodno-naprednih volilcev in sicer v »Mestnem domu«. Predsedoval je podžupan ljubljanski, g. dr. I. Tavčar. Hribar je izvajal drugi naslednji dan v preteklem zasedanju velikih in občutljivih porazov, kateri bi morali povzročiti njen odstop, in ker je pritiskala po aneksijskem grofu Aehrenthalu tudi Italija, se je dala vlada omečiti in je predložila predlog o ustanovitvi laške pravne fakultete. Računala je s tem, da ne bo težko ustanoviti laške pravne fakultete, ker se je zanašala, da soc. demokrati ne bodo nasprotovali. Mislila je, da bo imela zanesljivo večino. Veliko premalo je pa računala z Jugoslovani, ki so že lansko leto sklenili, da onemogočijo ustanovitev laške pravne fakultete, če se obenem ne ustanovi v Ljubljani slovenska pravna fakulteta. Vlada se pa na to ni ozirala, temveč si je z Italijani in Nemci dogovorila kompromisno formulo. Po tej formuli se ima ustanoviti laška pravna fakulteta provizorično za štiri leta na Dunaju. Potem bi se moral skleniti nov zakon za preemestitev te fakultete v kako mesto, v takozvanem »italienisches Siedlungsgebiet«.

»Toda Jugoslovani so se namenili z vsemi močmi preprečiti ustanovitev laške pravne fakultete, ter prisilili vlado, da se resno pogaja z nami. V zvezi jugoslovanskih poslancev« ni bilo začetkoma posebnega veselja za obstrukcijo. Ko so pa izvedli odgovor barona Bienenrtha, so bili vsi mnenja, da je ista edinole obstrukcija. Lahi niso dobili svoje fakultete, in vlada je morala odgoditi državni zbor. Deloma so pripomogli tudi Poljaki. Sicer bi pa vzlic temu Jugoslovani tudi dosegli uspeh, ker so bili pripravljeni vstrajati do skrajnosti in naj bi stalo še toliko fizične moči. Ta složno vodena obstrukcija je dosegla, da je bila ustanovitev laške pravne fakultete odložena. Državni poslanec pl. Kozłowski je rekel v »Poljskem klubu«: »Slovensko obstrukcijo ni bilo težko odstraniti, ko bi se bilo vpoštevalo skromne slovenske zahteve.« In če smo samo to dosegli, da smo odprli Poljakom oči, smo dovolj dosegli. V jeseni bo vsled tega morda popolnoma izpremenjen položaj, ki bo morda omogočil, da bomo tudi mi dosegli to, kar po pravici zahtevamo. Shod je konečno enoglasno izrekel zaupanje posl. Hribarju, ter zahvalo celi jugoslovanski delegaciji za energičen nastop v vseučiliškem vprašanju.

Celjski sokolski zlet

dne 14. avgusta 1910.

Velika ljudska slavnost v celjskem »Sokolskem domu«.

Štajerske novice.

»Liberalno-štajercijanska zveza«. Dasi je volilna udeležba posebno v nekaterih pretežno štajercijanskih občinah marnberškega okraja nedvomno dokazala, da so se štajercijanci držali parole svojega lista in niso šli volit, pogreva še vendar »Straža« stare laži o liberalno-štajercijanski zvezi. Pravi med drugimi »dokazi«, da sta se v Kaplji (na shodu) zavzemala »prijatelj Diettinger in Wiedmosser za Kaca«. Informirali smo se o tem pri g. Lesničarju, ki je bil na dotičnem shodu in ta nam je zatrdil, da je Diettinger isti dan odvrčal ljudi od shoda, na shodu pa je odločno priporočal abstinenco; izzval je celo prepir, zakaj se je Kac »poslovenil«. Približno v istem smislu je govoril tudi nadučitelj Wiedmosser. Kdor trdi kaj drugega, vedoma laže in natolcuje. Pač pa imamo mi mnogo dokazanih čudnih stvari o »narod. klerikalcih«. Med drugim to-le: Glavni klerikalni agitator in steber v slovenjgr. okolici svečar Günther

enkrat se je zaslíšal njegov glas, skoro tesnobno:

»Beti!«

Gospa je hitela za soprogom.

»Za božjo voljo, Beti, prosim te, čegava pa je ta suknja? To ni moj »frak«...«

»No, to je ležalo tu, kakor je prinesel krojač, stari! Saj hlače in telovnik imaš na sebi.«

»Da, toda »frak«! Ta ni moj! Poglej, v temu sem kakor v pasti. To je »frak« kakega enoletnega prostovoljca...«

»Moj Bog, Kondelik, zakaj nisi prej pogledal na to! Od jutra leži tu. Sleci to torej in vzemi salonsko suknjo — ta je kakor nova...«

»Sleci! Toda jaz ne morem tega zvleči raz sebe! Poglej, jaz sem v tem kakor v železni devici.«

»Torej pusti to, stari, samo pojdi v cerkev, potem pa pojdeš domov in se preoblečeš...«

»To si mi ti zopet napravila lepo reč, to si mi ti zopet napravila!« se je jezil malodušni mojster. — Omožim edino hčer in moram iti k temu v tuji suknji. Jezus Kristus, ve ženske...«

»Kondelik, tole je tvoja stvar!« se je postavila v bran gospa. »Sedaj pojdi in ne gobezdaj. Čez eno uro boš zopet tega prost...«

»Samo če bo še cela — jaz se ne morem v nji niti —«

Žalosten se je vrnil mojster v sobo. Na srečo ni imel časa misliti na to. Teta Urbanova je bila že pripravila klečalnik za ženina in nevesto, da bi sprejela blagoslov starišev.

»Hčerka! Fran! —« Dalje gospa Kondelikova ni

mogla. Besede so se ji stopile v solzah. Vsa se je tresla, ko je vsakega posamezno pokrižala; in ko je oba poljubila, je samo še zdihovala:

»Imejta se vedno tako rada, kakor danes, in bodita srečna!«

Potem je pristopil mojster Kondelik in oče Vejvara, ki je po starodavni šegi opravil ta obred in je dal vsakemu svoj blagoslov.

»I v imenu odsotne matere vaju blagoslavljam, ljuba otroka, in kličem na vaju božji blagoslov.«

»In jaz za vse ostale sorodnike«, je hitro pristopila h klečalniku teta Urbanova, predno sta zarocenca vstala. Veselila se je na ta trenotek celi dan.

In začela se je pot k vozovom. Za to je imel skrb stavbenik gospod Bečka, ki je vse vodil in ki je bil v tej stvari kakor izžolan. Mojster Kondelik, ki se je trudil, da bi se v nesrečnem tujem »fraku« nekoliko stanjšal, je spoznal, kako dobroto mu danes izkazuje izkušeni prijatelj aranžer. Sam ni bil zmožen ničesar.

Pari so odhajali, soba se je praznila. Pepica je gledala vprto predse. Ko se je manjšal šum okrog nje, ko so se oddaljevali in zamirali na hodniku in na stopnjicah glasovi, jo je zgrabilo siloma za srce. — Glej, to življenje se sedaj za njo konča. Prišel je njegov poslednji trenotek. Za vselej odhaja. Ni plakala, toda cela njena postava je bil jok. Bila je blede in ustna so se ji tresla. Neskončna žalost nad nekaj zapadajočim se je je polastila. Hotela se je ozreti, toda ni mogla ganiti z glavo.

»Pojdi, dete, pojdi«, je zaklicala gospa Pepici in

jo je peljala strani. »Fran, pojdite ponjo...«

Vejvara, sam ves blede, je pristopil in je izpodbudil polglasno:

»Pepica — Pepica!«

Pepica se je pustila odpeljati. Ko je šla skozi kuhinjo, prišla jo je Katinka, ki je bila tudi že oblečena za cerkev.

»Gospodična, spremlja naj jih Bog!«

In njena debela ustna so pokrivala nevestino rokavico z glasnimi poljubi.

Pepica je odtegnila roko, sklonila se je h Katinki in jo je odkritosrečno poljubila na ustnice. Zahvalila se ji je s tem za vso postrežbo in jo je prosila obnem odpuščanja, ako jo je kdaj razžalila. Slednjič se je oprijela Vejvarove pazduhe in beli atlas je šuštel po hodniku in po stopnjicah.

Glasen jok Katinkin jo je spremljal.

»Zaprte dobro, Katinka«, je opomnila gospa Kondelikova in je hitela za hčerjo in Vejvaro.

Bilo je nekaj minut po pol petih, ko je odhajal poročni sprevod iz cerkve. Za njim so se gnjetli zvedavci, ki so hoteli še v poslednjem trenutku videti nevesto, obdarovani berači v trumi so klicali blagoslov božji na ženina in nevesto, vozovi so se vrstili, glasila so se povelja gospoda Bečke, svatje so vstopili in čez nekaj časa so zadržali vozovi doli na Vaclavski trg. Mojster Kondelik se je peljal naravnost domov, da se odkriža svojega krilatega mučila.

Dalje prihodnje.

je napredni nemško-nacionalni obč. odbornik v mestu Slovenjgradec; za Verstovška so agitirali nemški meščani v Slovenjgradu; nemški grajščak v Mislini je dal parolo za njega in Verstovškove besede o dogovoru z Lappom še niso preklicane. Kaj pa je z afero dr. Korošec-Woschnagg-dr. Verstovšek? Klerikalci, ne hodite raje na solnce!

Uradni šimelj pri celjskem magistratu. Marsikaj za uradovanje celjskega magistrata pod vodstvom znanega hujšaka dr. Ambroschitza nečastnega smo že navedli. Graški »Arbeiterwille« pripoveduje v svoji današnji številki tozadevno zopet zanimivo zgodbo: Soc. demokratično delavstvo v Celju je hotelo, da maja nositi tudi dve tabli z napisi: »Dol s podraževanjem živili« in »Ven s starostno preskrbo!« Celjski magistrat je to iz oziror »na javni red« prepovedal. Okrajna stranka organizacija se je proti temu pritožila na namestnijo, ki je prepoved celjskega magistrata razveljavila in tozadevni odlok odposlala 30. aprila na celjski magistrat, ki ga je to do danes nima dotičnega odloka v rokah. Tako postopaj vsemogočni dr. Ambroschitz napram delavstvu, tako napram Slovincem, tako napram vsem, ki niso zadovoljni z gospodarstvom nemške klike. To je tisti dr. Ambroschitz, ki se je izrazil napram nekemu slovenskemu obrtniku, kateremu je neko zadevo krivično in protipostavno rešil in mu je ta to dokazal: »Jaz, uvidim, da nimam prav, a imam toliko častihlepija v sebi, da hočem, da moja obvelja.« Tako je! Častihlepije je gonilna sila celjskega nemškega klerikalstva, in magari pri tem trpijo gospodarski interesi vseh slojev celjskega prebivalstva, magari gre v par letih vse k vragom — samo da se zadovolji častihlepiju celjskega amtsvorstana. Ali bodo pač zmernejši elementi, ki vidijo gospodarsko pogubo, katera mora slediti takemu ravnanju, si upali kmalu to tudi javno povedati?

Kvišku zavedni Slovenci in Slovenke! Pohitite v nedeljo dne 17. t. m. v Žalec na veliko jubilejno Ciril in Metodovo slavnost! Začetek ob 4. uri pop. Vstopnina samo 40 vin. Tu v osrčju naše prekrasne Savinske doline si dajmo sestanek vsi, ki ljubimo našo slovensko zemljo, naš mili slovenski rod. Tekmujte zavedne savinske vasi, katera bo mnogoštevilnejše zastopana, pridri slovensko razumništvo od blizu in daleč in strnimo se vsi v velik slovenski tabo! z geslom: »Mal položil dar domu na oltar«. Vse je poskrbljeno, da se slavnost lahko vrši v velikem slogu. Tudi za slučaj neugodnega vremena je v velikaški dvorani in drugih prostorih pri Virantu dovolj zavetja za veliko množico ljudstva. Pri koncertu sodeluje polnoštevilna celjska narodna godba in nastopajo bodo pevski zbori iz Griž, Št. Pavla, Petrovč, Vranskega, Žalca itd. Tiskan podrobni vspored koncerta bo na razpolago na slavnostnem prostoru. Skrbljivo je za živahno ljudsko razveseljevanje. Nad 50 brhkih Savinčank bo sodelovalo v šotorih, v katerih bo na ponudbo raznovrstnih jestvin, izbornih pijač, lepih dobrot, duhtečih cvetk, Ciril in Metodove krame itd. Naglašamo, da bodo cene čimnajtežje in izključeno bo vsako takolimenovano »izsesavanje«. Cenjenim gostom se bodo za vožnjo nazaj po možnosti tudi oskrbeli vozovi. Kipeče rodoljubno navdušenje, pošteno slovensko razveseljevanje mora vladati na tem velikem slavlju.

Zrelostnega izpita na celjski višji gimnaziji se je udeležilo 33 abiturientov, med njimi samo 13 Slovincem. Zrelostni izpit so napravili vsi razun dveh. Letos je delala prvič na celjski višji gimnaziji zrelostni izpit ženska in sicer gospdč. Vanda Smolej, katera ga je tudi z dobrim vspehom prestala.

Podružnica družbe Cirila in Metoda v Sevnici ob Šavi priredi dne 17. t. m. veliko ljudsko veselico, koje čisti dobiček je namenjen obrambnemu skladu. Sevnica, ki je dolgo vrsto let spala spanje pravičnega, se je vzdrnila. Narodna društva so se začela čvrsto gibati, zato hočejo tudi narodni Sevnčani pomagati zidati okope proti sovražnim navalom. Vsak posameznik naj smatra kot svojo sveto dolžnost, da se te veselice udeleži! Za zabavo bo skrbjeno v vsakem oziru. Kot posebnost omenjam predtopni muzej, kjer se pa bo žal — čeravno je druge dni vstop prost — ravno ta dan morala plačati vstopnina. Upamo, da ga ne bo rodoljuba, ki bi te veselice ne posetil. Posebno ugodno železniško zvezo imajo Posavci, ki se lahko pripeljejo v Sevnico popoldne ob pol 4. uri, vračajo se pa zvečer ob 9.

Radeckijev veteran. Umri je v vasi Ravne nad Hradnikom 80letni Glanc. Mož se je udeležil pod Radeckim vojne na Laškem ter bil menda tudi ranjen. Pri nas je že silno redko slišati o takih veteranskih koreninah.

Dijaška kuhinja v Ptuj. V drugem polletju so darovali za to kuhinjo: Hranilno in posojilno društvo v Ptuj in okrajni zastop po 200 K; Okrajna posojilnica v Ormožu in Posojilnica v Gornji Radgoni po 40 K; Posojilnica v Framu 20 K; po 15 K: Paulinič Marko in Miha Brenčič, veleposestnik v Rogoznici; po 10 K: dr. Ant. Brumen, odvetnik, Jos. Fleck, inf. prošt, prof. Ant. Kolarič, dr. M. Murko, vseuč. prof. mesto venca po pok. Jos. Zeleniku, Anton Stepic, c. kr. višji davčni uprav. v pok.; 6 K Janez Toman, župnik na Hajdinu; po 5 K: c. kr. notar Kaz. Bratkovič, Ksist Hrovatin, c. kr. poštni asistent v Gorici, Ant. Jurca, veletržec, Val. Kajnih, učitelj, Ivan Kaukler, nadučitelj, Martin Kojc, c. kr. davčni oficijal, prof. dr. Jos. Komljanec, Fr. Lenart, trgovec, Norbert Povoden, gvardijan, Ferdo Pšunder, vikar, Lucij Selinšek, kaplan, Al. Senčar, trgovec,

Ferdo Skuhala, uradnik, dr. Bela Stuhec, zdravnik, Fr. Toplak, c. kr. davčni upravitelj; po 4 K: dr. Iv. Fermevc, odvetnik in Milan Gregorič, posestnik; po 2 K: Avg. Jagre, kaplan, Ivan Klemenčič, učitelj na Črni Gori, Janez Mlakar, župnik v p., Fr. Strmšek, kaplan; po 1 K: Miha Horvat od Sv. Urbana in Pij Vakselj, kaplan. — Odbor izreka zahvalo vsem p. t. darovalcem ter prosi, da se spominjajo naše kuhinje tudi v prihodnjem šolskem letu.

Nakupovanje plemenskih kobil. Dne 15. septemb. t. l. ob 8. uri dopoldne bode v Ljutomeru komisija nakupila 15 plemenskih kobil, ki morajo biti stare 3½ do 7 let, krepke rasti, trdne postave, pravilne izdatne hoje ter najmanje 161 cm visoke. Rodu morajo biti kobile po žrebčarskih žrebcih angleške polukravnosti in lipcanskega plemena in se mora o njih domnevati, da bodo dale ježne konje (se monte). Te kobile se bodo prodajnikom prepustile pod gotovimi pogoji in proti gotovim obveznostm. Tozadevni pogoji se poizvedo pri mariborskem uradnem živinozdravniku. Opozarja se, da se bodo vpoštevali samo konjerejci, kojih plemenski okraj ni več nego 15 km od Budišovice. Ljutomera ali Brežic oddaljen.

Iz Konjic. Finančni minister je imenoval evidenčnega geometra Rajmunda Verbiča za evidenčnega nadgeometra v 9. plač razredu.

Iz Vitanja. Naša »Posojilnica« je imela v prvi polovici t. l. 363.197 K 92 vin. prometa, tedaj za 18.129 K 03 vin več, kot v isti dobi lanskega leta. — Hranilnih vlog je prejela v tem času 111.037 K 25 v, tedaj za 30.654 K 85 vin. več od enake dobe v pretečenem letu. — Posojil je dala v prvih 6 mesecih 36.362 K, zopet za 19.044 K 91 vin več, ko v istih mesecih l. l. Lansko leto je v prvi polovici leta pristopilo 10 novih zadruženikov, letos pa 21. — Krasno govore te številke! Pravijo, kako imenitno reklamo so delali za njo po ustanovitvi nepotrebne in razdirajoče duhovn. hranilnice, lažnjivi, obrekljivi in zasukani dopisi v »Slov. Gosp.« in »Straži« o voditeljih stare posojilnice! Pravijo pa tudi, da bi moral ta preklicani Koser pravzaprav sedaj še več mastnih stotakov zaslužiti. Vi pa posestniki, delavci, hlapci in dekle! Pridno hranjajte svoje prištedene kronce v stari posojilnici, katera vam s svojimi zadruženiki, katerih je čez 800, daje dovolj varnosti za vaše vloge. Pa tudi vi, ki iščete posojil, obrnite se zaupno do nje, ker stroškov ne boste imeli znatno večjih, kakor pri novi in imate pri rednem plačevanju obresti tako dolgo mir, dokler posojila ne vrnete. Pri novi pa imate vsaka 4 leta nove stroške, ako ne morete v tem roku posojila vrniti. Koliko kmetov pa zamore to storiti!

Silno točo in nevihto so imeli včeraj v Mariboru. Zlasti je hudo trpelo meljsko predmestje, kjer je vihar ruval in lomil močna drevesa. Vrtovi in krasni vinogradi v okolici so popolnoma uničeni. Še zvečer je bilo videti točo kupoma.

Iz Maribora. Slovensko trgovsko društvo v Mariboru, ima na razpolago več prostih služb za trgovske pomočnike in učence. Dotični, ki išče službe naj se obrne takoj na navedeno društvo ter priloži znamke za odgovor.

Iz Maribora. Slovensko trgovsko in obrtno društvo v Mariboru, priredi v nedeljo, dne 17. t. m. ob 3. uri popoldne javni shod v gostilni g. Turnerja v Framu. Ker je ta shod za kmečko ljudstvo, trgovce in obrtnike zelo važnega pomena, se pričakuje obile udeležbe.

Iz Maribora. Nemško obrtno društvo v Mariboru je imelo preteklo nedeljo izlet v Ptuj, kjer so se dobre kapljice res pošteno nasrkali. Pri odhodu iz Ptuja so jo večinoma imeli tako pod kapo, da so od samega hajlanja komaj in komaj prišli po vseh štirih v vlak. Sram jih naj bode, da mirne slovenske potnike s svojim hajlanjem tako nadlegujejo. Mi si bodemo te renegate prav dobro zapomnili in se jih tudi za bodoče izognili.

Črnilo v korist Ciril-Metodovi družbi in tekoči klej se naj naroči pri zalagatelju V. Weixlu, trgovcu v Mariboru. Opozarjamo cenjene trgovce, da ga prav pridno naročajo.

Druge slov. dežele.

Odlikovan slovenski umetnik. Stud. arh. Jos. Urbanija delo »V boju s polipom« je proforski jury c. kr. akademije obrazovnih umetnosti na Dunaju ob priliki letošnje akademične razstave odlikoval s častno Gundlovo nagrado.

O slovenski zavednosti pripoveduje ljubljansko »Jutro« lep kapitelj. V Ljubljani obstojita dva slovenska trgovska tečaja; poleg teh pa ima šulferajnski učitelj Weinlich svoj »Handelskurs«, v katerem je imel v preteklem letu 50 gojenk, med temi — 97% Slovenk. Žalostno poglavje!

Kranjski deželni odbor je sklenil izvrševati nenapovedane revizije občin.

Nov italjanski dnevnik »Corriere Adriatico« je začel v soboto izhajati v Trstu. Zastopal bo baje »avstrijsko patrijotično misel«. Torej vladni list proti laški iredenti. Ljubi gospodje, za mnogo let prekasno!

Ciril - Metodarija v Ameriki. Tudi ameriški Slovenci so prav pridno na delu za Ciril-Metodovo družbo. Lani 4. jul. so osnovali prvo podružnico, letos ob tem času so jih imeli že 30 z 1117 člani. Za jubilejni dar so nabrali 3200 K. Čast taki zavednosti naših rojakov v tujini!

Kranjska šparkasa, ki ima svoj žegen od ljubljanskega škofa, je vrgla zdaj tudi ljubljansko realko na cesto. V odgovor se je 8. t. m. odpovedalo 1 milijon kron.

Poroke. G. dr. Rudolf Molé v Ljubljani se je poročil 10. t. m. z gđ. Franico Maherjevo, včeraj pa g. dr. Janko Gregorin z gđ. Ido Kačičevo.

Delavsko gibanje v Trstu. Socijaldemokratično izdajstvo. V nedeljo se je vršil shod delavcev iz c. kr. javnih skladišč v Trstu. Shod je sklicala Nar. Del. Org. Ta je že lansko jesen pozvala tržaško soc. demokracijo, naj bi skupno postopali obe organizaciji, a socijalisti so ošabno odklonili. Nar. del. Org. je na to podala ministerstvu svojo spomenico glede zahtev delavstva. Ministerstvo pa je privolilo le neke malenkostne koncesije, vsled česar je Nar. Del. Org. za nedeljo sklicala delavski shod, ki se ga je udeležilo nad 1000 oseb. Na shodu socijalistov, ki je bil sklican za isto uro, je bilo komaj 200 oseb. Socijalisti so sprejeli sklep, da se zadovoljijo s koncesijami, ki jih je dalo ministerstvo, shod N. D. O. je pa sklenil, da od svojih zahtev ne odstopi. Skoro gotovo je na jesen stavka neizogibna.

Zagrizen duhovnik. V Ospu v Istri so se klerikalci z vso silo vrgli na delo za razširjenje klerikalizma. V nedeljo je tamošnje bralno in pevsko društvo slavilo razvitje zastave in je hotelo imeti tudi cerkveno blagoslovljenje. A župnik Piščanec je to odklonil, ker društvo ni klerikalno. Slavnost se je vkljub vršila. Dopoldne pa je župnik v pridigi scrahovito hujškal proti slavnosti. Uspeh je bil ta, da sta iz cele fare ostala doma — dva kmeta, pri slavnosti pa se je zbralo nad 7000 ljudi. Gotovo veselo znamenje za razvoj političnih razmer v Istri.

»Ljubljanski Zvon« v Belgradu. Ljubljansko pevsko društvo »Lj. Zv.« je prišlo v Belgrad. V nedeljo popoldne je ob udeležbi ogromne množice na grobu Vele Nigrinove odpelo tri žalostinke. Zvečer pa je priredilo v korist poplavlencev v gledališča koncert. Gledališče je bilo natlačeno polno. Prisostvoval je tudi prestolonaslednik Aleksander. Koncert je krasno uspel. Včeraj je priredilo društvo velik ljudski koncert v Smederevem.

Najnovejša brzojavna in telefonična poročila.

SLOVANSKI SOKOLI NA POVRATKU.

Belgrad, 12. julija: Danes zjutraj so došli sem na povratku iz Sofije ruski, hrvaški in slovenski udeleženci novoslovanskega kongresa in slovanskega sokoškega zleta. Prebivalstvo jih je prisrčno sprejelo.

IZ OGERSKEGA DRŽAVNEGA ZBORA.

Budimpešta, 12. julija: Zbornica nadaljuje adresno debato. Govoril je justhovec Bakony, kateri je pribil dejstvo, da se je narodna delovna stranka izrekla proti vsaki radikalni volilni reformi, med tem ko je vendar v zbornici mnogo privrženecv radikalne volilne reforme. Za njim je pričel govoriti grof Štefan Tisza o narodnost. vprašanju na Ogorskem.

KULTURNI BOJ V ŠPANJI.

Rim, 12. julija: V vaticanskih krogih so zelo vznemirjeni vsled dogodkov v Španiji. »Osservatore Romano« prinaša na zelo vidnem mestu brzojavko iz Madrida, katera pravi, da je ministerski predsednik Canalejas vložil v senatu predlogo o prepovedi ustanovitve novih kongregacij.

SRBSKI PRESTOLONASLEDNIK NA RUMUNSKEM.

Bukarešt, 12. julija: Kakor izvemo iz gotovega vira, pride srbski prestolonaslednik koncem tega meseca v kraljevo poletno rezidenco Sinajo, da obišče rumunskega kralja in kraljico. En dan se bode prestolonaslednik mudil tudi v Bukarešti.

NOVI TURŠKI ŠEJK - UL - ISLAM.

Carigrad, 12. julija: Kakor se uradno poroča, je odstopil dosedanjí šejk ul Islam Husni; na njegovo mesto pride senator ulema Musa Kiasim.

VELIKE VOJAŠKE VAJE NA GRŠKEM KONČANE.

Atene, 12. julija: Kralj Jurij je inspiciral včeraj čete, ki so došle od velikih manevrov. Jutri bodo rezerviste odpustili.

USTRELJEN MORILEC.

Pariz, 12. julija: Vojaka Gravyja, kateri je pred kratkim umoril v železniškem vlaku gospo Gouin, so danes ustrelili.

NEMIRI V PERZIJI.

Petrograd, 12. julija: V Perziji vladajo naprej in naprej nemiri. Revolucija še zmiraj ni popolnoma potlačena. V Teheran prihajajo vsak dan vesti o roparskih napadih na mirno prebivalstvo. Državne blagajne so baje prazne. Bati se je izbruha nove hude krize.

HUDA TOČA V TOKAJSKI OKOLICI.

Tokaj, 12. julija: Včeraj je potolkla v tukajšnji okolici toča vse vinograde. Škoda je neizmerna.

VILI JO JE ZOPET ZAVOZIL.

Berlin, 12. julija: Cesar Viljem je pisal predsedniku nikaraguanske republike Madrizu pismo, v katerem ga imenuje svojega dobrega prijatelja. Pismo je vzbudilo v Washingtonu velikansko začudenje nad postopanjem nemškega cesarja, ker se je nekako zavzel za Madriza, kateri je pravkar v konfliktu s severo-amerikanskimi Zedinjenimi državami. Vse je radovedno, kako se bo ta zadeva končala.

Dnevna kronika.

Nova češka stranka. Bivši češki agrarni poslanec Bergmann, ki je bil nedavno iz stranke izključen, je sedaj osnoval novo stranko, ki se imenuje „česká strana lidová“ (češka ljudska stranka). To je že naravnost burka javnega življenja.

Indijanci proti Mayu. Bivši podpredsednik zgodovinskega društva v Ontario Ojijatekha Sero, pripadnik mohavškega plemena Indijancev, je napisal skrajno oster protest proti indijanskim romanom Karla Maya, proslulega pisatelja klerikalnih povesti in nenravnih novel. Njegov članek proti Mayu je uničujoča obsodba. Mayev roman Vinetou imenuje Sero nesmiselno karikaturu, ki ne prenese kritike. May v tem romanu trdi, da je najboljši informiran pisatelj o Indijancih, v resnici pa nima o indijanski pravi, duševnem življenju in značaju niti pojma. Njegov roman je n. pr. poln poljubovanja, običajna oblika pozdrava mu je poljub in daje ga na čelo, na lice, na roke itd., skratka samo lizanje. Resnica pa je, da je pri Indijancih poljub popolnoma neznan. Hnd tobak!

Ivan Orth — mrtev? Vprašanje, ali je bivši avstrijski nadvojvoda Ivan Salvator, sedaj Ivan Orth, še živ, je zopet aktualno. Najvišje dvorno sodišče je stvar na podlagi vloge nadvojvoda Jožefa Ferdinanda preiskovalo. V tej vlogi se omenja, da je Ivan Orth l. 1890. vzplul s svojo ladjo iz Buenos Aires na rtič Horn. Morska opazovalnica v Hamburgu je na podlagi vsega materiala prišla do mnenja, da je Ivan Orth v noči od 20. na 21. julija 1890, ko je bil velikanski vihar na morju, s svojo ladjo z ženo in vsem spremstvom vred utonil.

Prebivalstvo v Zagrebu. Pri zadnjem ljudskem štetju l. 1900 je imel Zagreb 61.000 prebivalcev, danes jih ima 86.000.

Zoper vseslovanski kongres so »protestirali« socijalisti v Sarajevu na kongresu bosanske socijalne demokracije.

Člani cesarske hiše v Dalmaciji. Nadvojvoda Franc Salvator in soproga Marija Valerija sta prišla v nedeljo na parniku »Pelagos« v Zader.

Po svetu.

Observatorij na Mont Blancu, ki so ga leta 1885. z velikimi stroški postavili, je baje, kakor poročajo razni turisti, od lavin prekrit in porušen.

Tihotapstvo z dijantanti. Državni kolonijalni urad (Nemčije) in dijamantna režija sta dobila obvestilo s privatne strani, da so razni »nobel« tihotapci pokradli za več milijonov dijamantov v Južno Zahodni Afriki in tako oškodovali fiskus za krog 700.000 mark.

Mučenik vede. V nedeljo je umrl v Londonu učenjak Harry Kox, ki je bil eden prvih raziskovalcev Röntgenovih žarkov. Pred 15 leti že je začel s tozadevnimi raziskovanji, a že dve leti pozneje je strašno obolel, ker je slučajno prišel z Röntgenovo cevjo preblizu lica in povzročil neozdravljivo kožno vnetje, ki ga je do smrti skozi vsa leta silno mrčilo.

Bojkot proti mesarjem na Nižje-Avstrijskem. Bojkot proti mesarjem se je danes tudi v Waidhofnu in Amstettnu končala, ker so obljubili mesarji, da bodo prodajali meso zopet za prejšnje cene. Sedaj je torej štrajk samo še v Kremsu.

Samomor dijaka. Zaradi slabega izpričevala je skočil v Liberci v vodo 19letni dijak sedmega gimnazijskega razreda, Robert Reiner, ter utonil.

Hofrichter hotel pobegniti iz kaznilnice. Hofrichter je poskusil pobegniti iz vojaške kaznilnice v Möllersdorfu. Odkrili so cel načrt, ki ga je Hofrichter za svoj beg izdelal. Njegova rodbina hoče ta najnovejši njegov čin uporabiti za dokaz, da je Hofrichter res blazen.

V cerkvi zgorela. V Frideku je neka 70letna ženska v tamošnji cerkvi postavila pred oltarjem gorečo svečo na tla ter poleg nje klečala in molila. Pri tem je menda zaspala in prišla sveči preblizu, ker ljudje so naenkrat začuli iz cerkve strašen krič, in ko so prišli tja, se je ženska vsa v plamenu va-

ljala po tleh. Ogenj so hitro pogasili, a ženska je imela take opekline, da je kmalu umrla.

Bančni rop v Tridentu. V soboto se je razglasila v razpravi proti obtoženemu Colpiju razsodba. Colpi je obsojen na 6 let težke ječe in na povrnitev svote 14.476 K banki. Zagovornik je vložil ničnostno pritožbo.

Obsojeni župnik. Katoliški župnik Palmerk v Waldkirchu na Badenskem je obsojen zaradi nenravnih zločinov na šolskih dečkih in dekletih na 9 let težke ječe. Cinizem tega »branitelja vere« se najboljši izpozna iz dejstva, da je n. pr. zlorabil dekleta, ki so šla k prvemu obhajilu, jih je potem pustil se pri njem spovedati in jim je dal odvezo.

Književnost.

Janko Žirovnik: Narodne pesmi z napevi. IV. zvezek. Lastnina in zaloga konzorcija »Slov. Branka«, Ljubljana, Tržaška cesta 33. Natisnila »Učiteljska tiskarna«. Tudi ta zvezek se bo našim pevcem gotovo istotako priljubil ko dozdajni zvezki. Cena mu je 1 krona.

Obrambni vestnik.

Ko mene več ne bo... Prva češka zavarovalnica v Trstu je poslala družbi sv. Cirila in Metoda zopet dve zavarovalni polici, eno v znesku 1000 K, drugo v znesku 500 K. Vrla rodoljuba, kakor vse druge do sedaj priglašene zavarovance diči tolika skromnost, da niti svojih imen ne marajo objaviti. Bodi jim srčna zahvala tem potom; njih spomin pa ostane zapisan v kroniki slovenske domovine med onimi, ki so najiskreneje, brez sebičnosti ljubili svoj narod. — Pohvalno pa moramo omenjati tudi Prvo češko zavarovalnico v Trstu, ki se je lotila z veliko požrtvovalnostjo dela v korist družbi. Smelo smemo trditi, da se znajo v doglednem času uresničiti prošnje besede omenjene zavarovalnice: »V nekaj letih bo imela družba sv. Cirila in Metoda glavnico, ki bo najtrdnjejši jez ptujčevim navalom.«

Jubilejni pozdrav iz Amerike: Slavna Družba sv. Cirila in Metoda, Ljubljana. Le še malo dni in praznovali bomo obletnico našega delovanja. Dne 4. julija bode ravno leto dni, kar se je v Newyorku ustanovila prva ameriška Ciril-Metodova podružnica. Vspeh imeli smo v tem času dovoljen. Sedaj štejemo že 30 podružnic z 1117 člani. Skupaj smo pa nabrali in vam nakazali z današnjim K 3200. Pazljivo in vestno zasledujemo tudi delovanje Vaših podružnic v tem kritičnem času. Dne 3. julija praznovali boste spominsko slavnost 25letnega obstanka. Tem povodom kličemo vsem zavednim udeležnikom in požrtvovalnim narodnim pionirjem iskren: Živel! Da bi se število naših in Vaših podružnic ob petdesetletnici podesetorilo! Privojno pošiljamo vam po čeku Ljublj. kred. banke zopet znesek K 1000 kot prispevek naših podružnic in prebitek naše zadnje veselice. Prihodnji mesec imeli bomo glavno zborovanje podr. št. I in tedaj bomo podali skupni račun. Z rodoljubnim pozdravom in velespoštovanjem: za odbor: Jos. Rems, predsednik. Ivan Zupan, tajnik.

Tržne cene.

Dunaj, 11. julija. Borza za kmetijske pridelke. Iz Amerike so se poročale višje cene, ker pa so ostali kupci rezervirani, je bila tendenca zopet mirna. Cene enake, kupčija mala.

Budimpešta, 11. julija. Žitna borza. Pšenica za oktober K 9'45, pšenica za april K 9'67, rž za oktober K 7'21, oves za oktober K 7'21, koruza za julij K 5'49, koruza za avgust K 5'52, koruza za maj K 5'56. Pšenice se zmerno ponuja in kupuje, tendenca trdna, promet 10.000 m stotov, pšenica v efektivu za 10 v višja, ostalo nespremenjeno. Terminiso se vsled nakupov držali. Vreme spremenljivo.

Trst, 11. julija. Sladkor. Centrifugal pilés prompt K 40¹/₄ do K 41'50 za dobavo K 40 do K 41. Tendenca se drži.

Praga, 11. julija. Sladkor. Snrovi sladkor prompt K 34'75, nova kampanja K 26'—. Tendenca: mirna, vreme lepo.

Budimpešta, 11. julija. Svinjski sejm. Ogrske stare težke 132—134, mlade težke 142—144, mlade srednje 146—148, mlade lahke 144—145 v kg. Zaloga 39.705 komadov. Prignano 180, odgnano 235 komadov, ostane 39.650 komadov. — Tendenca tiha.

Budimpešta, 11. julija. Mast. Svinjska mast 155'—, namizna slanina 148'—.

Zagrebski
Franck kot tovarniško znamk
priporočujemo *najboljši* pridatek
kot priznano za kavo!
M. K. 200, 1-102

Jubilejni dar družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani, nabral gosp. Fel. Bobec v Limbužu. Darovali so gospodje in dame: Lina Robič 5 K, Feliks Robič 5 K, Anton Kocuvan 5 K, Anton Godec 4 K, Šimo Vodenik 2 K, Marija Palernik 20 K, Anton Robič 2 K, Ignac Rotner 2 K, Janez Rotner 2 K, Marica Godec 2 K, Gustav Robič 2 K, Rudolf Krajnc 2 K, Julis Robič 2 K, Kaloh Juri 1 K, Kraner Anton 1 K, Viktor Ogrižek 3 K, Pšunder Anastazija 1 K, Lešnik Anton 1 K, Moder Anton 1 K, Stampfl Franc 2 K, Stampfl Janez 2 K, Peršon Janez 1 K. Tominc Anton 1 K, Brinaz Franc 1 K, Jože Šel 1 K, Ulčar 1 K, Marinšek Janez 1 K, Kaiser Anton 1 K, Moder Anton 1 K, Mašac Franc 1 K, Tominc Jernej 1 K, Rep Frančka 1 K, Škribe 20 vin., Peršon Franc 40 vin., Peršon Antonija 1 K, Ornik Marija 2 K, Frelih Ana 30 vin., Ferd. Matjašič 30 vin., Lešnik Franc 50 vin., Moder Julijana 2 K, Košuta 50 vin., Skralovnik Klara 50 vin., Rotner Lojza 2 K, Rotner Pavla 1 K, Jankovich 1 K, Lebarič Ivanka 30 vin., Črnko Anton 1 K, Pahernik Franjo 5 K, Lipnik Henrik 1 K, Občina Lembah 10 K, Posojilnica Lembah 10 K, pri seji občine Vrhovdol se je nabralo 5 K, Anton Robič jun. 1 K, Glavič 20 vin., Tominc Blaž 1 K. Skupaj 123 K 20 vin.

Izkaz posredovalnice slovenskega trgovskega društva »Merkur« v Ljubljani.

Sprejmejo se: knjigovodja 1, kontoristov 5, korespondent 1, poslovodja 2, skladiščnik 1, potniki 4, pomočnikov mešane stroke 6, pomočniki železniške stroke 4, pomočnikov manufakturne stroke 5, pomočnikov špecerijske stroke 10, pomočnik galanterijske stroke 1, blagajničarki 2, kontoristinj 2, prodajalk 3, učencev 14, učenki 2.

Službe iščejo: knjigovodja 2, kontoristov 6, poslovodja 2, skladiščnik 1, potniki 3, pomočnikov mešane stroke 22, pomočnikov železniške stroke 10, pomočnikov manufakturne stroke 9, pomočnikov špecerijske stroke 8, pomočniki modne in galanterijske stroke 3, kontoristinj 10, blagajničark 12, prodajalk 16, učenci 4, učenka 1.

Posredovalnica posluje za delodajalce in člane društva popolnoma brezplačno, za druge pa proti mali odškodnini.

Kje se dobro je?

Kjer znajo pravilno pripravljati izborne Pekatete. Receptno knjigo vsakomur zastonj pošilja Prva kranjska tovarna testenin v Il. Bistrici.

Cen nakup!

Ena še dobro ohranjena **salonska obleka** in ena posebna **vojaška obleka** se po nizki ceni prodata. —

Vpraša se: Dolgopolje 1., pritličje desno.

V najem vzamem vpeljana

trgovino z mešanim blagom

z gostilno ali brez gostilne, v kakem prometnem kraju. Ponudbe na upravnishvo tega lista.
399 3 3

Lampijone

konfeti, serpentine, umetne cvetlice itd. priporoča po nizkih cenah tvrdka

Goričar & Leskovšek v Celju

trgovina papirja, pisalnega in risalnega orodja

Na debelo.

Na drobno.

177 88-37